



20 GODIŠNJE 17 IZVJEŠĆE

GODIŠNJI
PREGLED



SUD
EUROPSKE UNIJE

Sud Europske unije: jamči zaštitu prava Unije za 500 milijuna građana

curia.europa.eu





20 GODIŠNJE
17 IZVJEŠĆE
GODIŠNJI
PREGLED


Sud Europske unije jedna je od sedam europskih institucija.

Zadaća je Suda, kao pravosudnog tijela Unije, osigurati poštovanje europskog prava brigom za tumačenje i ujednačenu primjenu Ugovorâ. Svojom sudskom praksom institucija pridonosi očuvanju Unijinih vrijednosti i sudjeluje u izgradnji europskog projekta.

Sud Europske unije se sastoji od dvaju sudova: „Suda“ i „Općeg suda Europske unije“.

Sadržaj

Predsjednikov predgovor	5
1/ Ukratko o 2017. godini	
A/ Godina u slikama	7
B/ Godina u brojkama.....	14
2/ Pravosudna aktivnost	
A/ Osvrt na najvažnije presude godine	17
B/ Ključne brojke o pravosudnoj aktivnosti.....	36
3/ Godina otvorenosti i suradnje	
A/ Najvažnija događanja.....	41
B/ Ključne brojke	46
4/ Administracija u službi pravosuđa	
A/ Uspješna, moderna i višjejezična administracija	49
B/ Brojke i projekti	51
5/ Pogledi prema budućnosti	56
6/ Ostanite povezani!	58



**„Sudska praksa Suda
Europske unije obuhvaća
sve raznolikija područja
u pogledu svakodnevnog
života građana.“**



PREDSJEDNIKOV PREDGOVOR

Institucije Unije i države članice imale su priliku 2017. proslaviti šezdesetu obljetnicu potpisivanja Rimskih ugovora. Tim je povodom Sud Europske unije u Luxembourggu okupio predsjednike ustavnih i vrhovnih sudova država članica na temu europske mreže pravosuđa.

U tom je kontekstu u travnju 2017. pod okriljem Suda Europske unije kreirana „pravosudna mreža EU-a“ (RJUE) u svrhu jačanja suradnje između Suda Europske unije i nacionalnih sudova s ciljem postizanja kvalitetnog sudovanja u Europi. Tako uspostavljena višejezična platforma potiče međusobno poznavanje sudske prakse Unije i država članica te produbljuje dijalog između Suda i nacionalnih sudova. Taj dijalog, koji je uspostavljen osnivačkim ugovorima putem postupka za prethodnu odluku, istinskog „kamena temeljca“ pravosudnog sustava Unije, sad je neformalno proširen putem RJUE-a.

S pravosudnog gledišta, Sud Europske unije donio je brojne presude koje se izravno tiču građana. Među njima, mogu se istaknuti presude koje se odnose na nošenje muslimanske marame na radnom mjestu, prava putnika u zračnom prometu, uslugu Uber Pop, politiku useljavanja ili pak na dokaz

o neispravnom cjepivu. Sve te presude, među mnogim drugima, pokazuju da se sudska praksa Suda Europske unije više ne odnosi samo na gospodarsko područje, nego obuhvaća sve raznolikija područja u pogledu svakodnevnog života građana.

Što se tiče statističkih podataka, pred Sudom i Općim sudom pokrenuto je rekordnih 1656 predmeta. Pred samim Sudom pokrenuto je čak 739 predmeta, od kojih se 533 odnosilo na zahtjeve za prethodnu odluku. Izuzevši četrdesetak sličnih predmeta koji se odnose na prava putnika u zračnom prometu u slučaju otkazivanja ili duljeg kašnjenja leta u polasku, statistike ukazuju na ravnotežu između pokrenutih predmeta (739) i zaključenih predmeta (699) tijekom 2017. Opći sud pak je povećao svoju produktivnost za gotovo 20 % u odnosu na 2016. (895 zaključenih predmeta) te je istodobno nastavio znatno smanjivati prosječno trajanje postupaka (oko 16

mjeseci, odnosno 40 % kraće nego u 2013.).

U listopadu 2017. Zaklada Princess of Asturias dodijelila je Europskoj uniji *prix de la Concorde* za njezin „jedinstveni model nadnacionalne integracije“. Ta se nagrada u hispanskom svijetu poistovjećuje s Nobelovom nagradom za mir te se njome nastoji priznati doprinos Unije i njezinih institucija u očuvanju mira i općem širenju vrijednosti, kao što su sloboda, ljudska prava i solidarnost. U svijetu koji je i dalje pogođen terorizmom, migracijskom krizom i izolacionizmom, Zaklada podsjeća sve one koji rade za Europu da je potrebno bezrezervno se posvetiti tim temeljnim vrijednostima kako bi se izbjeglo ponavljanje dramatičnih događaja iz Drugog svjetskog rata te pridonijelo miru i prosperitetu naroda europskog kontinenta.

Koen **LENAERTS**
Predsjednik Suda
Europske unije



1 Ukratko o
2017. godini

A

GODINA U SLIKAMA

Siječanj

11. siječnja

Komemorativna konferencija desete obljetnice pristupanja Bugarske i Rumunjske Europskoj uniji

Bugarska i Rumunjska službeno su 1. siječnja 2007. pristupile Europskoj uniji u okviru petog proširenja EU-a. Sud je tu desetu obljetnicu obilježio konferencijom na kojoj su sudjelovali gosti te članovi sudova i osoblja.



31. siječnja

Presuda *Lounani*

Zahtjev za azil osobe koja je sudjelovala u aktivnostima terorističke mreže može biti odbijen, čak i ako ona nije osobno počinila teroristička djela, poticala ih ili sudjelovala u njihovu počinjenju (C-573/14). ([Vidjeti stranicu 17.](#))



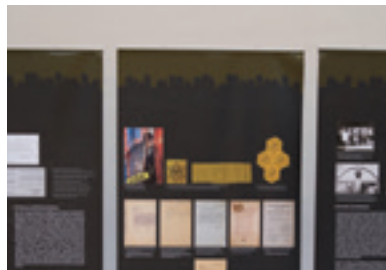
Veljača

ER VA SU NA

1. veljače

Otvorenje izložbe „Between Shade and Darkness: sudbina Židova u Luksemburgu od 1940. do 1945.“

Kako bi obilježio međunarodni dan koji su Ujedinjeni narodi posvetili uspomeni na holokaust, Sud je bio domaćin izložbi koju je osmislio Nacionalni muzej otpora u Esch-sur-Alzetteu (Luksemburg), s naglaskom na stradanja židovske zajednice u Luksemburgu pod nacističkom okupacijom, protjerivanje Židova iz zemlje i deportaciju u geta te koncentracijske logore i logore za istrebljivanje.



9. veljače

Pokretanje postupka pred Sudom u predmetu *IR*

Može li katolička organizacija pri izvršavanju svoje ovlasti upravljanja dati **otkaz** radniku zato što je nakon razvoda ponovno stupio u brak (C-68/17)?

9. veljače

Službeno predstavljanje skulpture „Erma di Socrate“

Sud je primio skulpturu iz kolekcije Farnese na posudbi iz Nacionalnog arheološkog muzeja u Napulju. Replika iz III. stoljeća nakon Krista originalnog brončanog kipa s kraja IV. stoljeća prije Krista prikazuje jednu Sokratovu rečenicu iz Platonova Kritona: „Oduvijek sam se vodio argumentom koji mi se nakon promišljanja činio najbolji“. Ta rečenica simbolizira apsolutnu slobodu filozofske misli, neovisnu o bilo kakvim drugim uvjetima osim poštovanja zakona, što je pokazao time što je pristao umrijeti kako ne bi povrijedio zakone grada unatoč tome što su bili nepravedni.



14. ožujka

Presude *G4S Secure Solutions te Bougnaoui i ADDH*

Poduzetnik može zabraniti svojim zaposlenicima, koji su u izravnom kontaktu s klijentima, vidljivo nošenje **svih političkih, filozofskih ili vjerskih simbola**, pod uvjetom da se ta zabrana temelji na dosljednoj i sustavnoj unutarnjoj politici koja je unesena u pravilnik o radu (C-157/15) i (C-188/15). ([Vidjeti stranicu 22.](#))

15. ožujka i 14. rujna

Novi članovi Revizorskog suda i Komisije

Član Revizorskog suda, **Juhan Parts** (Estonija), položio je 15. ožujka svečanu prisegu predviđenu Ugovorima.

Prisegu su 14. rujna položile i još jedna članica Revizorskog suda **Ildikó Gáll-Pelcz** (Mađarska) i europska povjerenica **Mariya Gabriel** (Bugarska) zadužena za portfelj digitalnog gospodarstva i društva.

Članovi Revizorskog suda i Komisije na svečanoj raspravi koja se održala pred Sudom Europske unije prisegli su da će poštovati obveze koje proizlaze iz njihovih dužnosti.



27. ožujka

Forum sudaca i šezdeseta obljetnica Rimskih ugovora

Sud je okupio predsjednike ustavnih i vrhovnih nacionalnih sudova. Cilj je bio promicanje stvarne europske pravosudne mreže, naglašavajući doprinos nacionalnih vrhovnih sudova koji su prvi dužni primjenjivati pravo Unije. ([Vidjeti stranicu 41.](#))



15. – 22. travnja

Službeni posjet Sjedinjenim Američkim Državama

Delegacija Suda posjetila je Sjedinjene Američke Države u okviru „Luxembourg Forum 2017“ kako bi se nastavio dijalog koji su sa svojim američkim kolegama započeli prije gotovo dvadeset godina. ([Vidjeti stranicu 43.](#))



Svibanj

4. svibnja

Presuda *Pešková i Peška*

Sudar zrakoplova i ptice izvanredna je okolnost zbog koje zračni prijevoznik može biti oslobođen svoje obveze isplate odštete u slučaju **duljeg kašnjenja leta u polasku** (C-315/15). (Vidjeti stranicu 19.)

21. – 24. svibnja

Službeni posjet Finskoj

Delegacija Suda posjetila je Finsku kako bi se susrela s članovima Vrhovnog suda, Suda u Helsinkiju, Europske agencije za kemikalije, Vrhovnog upravnog suda i predsjednikom Republike Finske Saulijem Niinistöm.



24. – 28. svibnja

Službeni posjet Italiji

Delegacija Suda bila je u službenom posjetu Italiji tijekom kojeg se susrela s članovima Ustavnog suda, Vrhovnog sudskog vijeća, Državnog vijeća, Predsjedničkog vijeća za upravne sudove, Vrhovnog kasacijskog suda i predsjednikom Talijanske Republike Sergiom Mattarellom.



Lipanj

8. lipnja

Stupanje na dužnost novog suca Općeg suda

U okviru druge faze reforme ustrojstva sudova institucije, **Colm Mac Eochaidh** (Irska) položio je prisegu te je time broj sudaca Općeg suda povećan na 45.



11. – 13. lipnja

Posjet delegacije Općeg suda Vrhovnim sudovima Škotske (Edinburgh)

U okviru produbljanja suradnje s ustavnim i vhovnim sudovima država članica, delegacija Općeg suda je u Škotskoj posjetila Court of Session i High Court of Justiciary (Edinburgh).



21. kolovoza

Pokretanje postupka pred Sudom u predmetu *Google*

Francusko Državno vijeće pitalo je Sud koji je teritorijalni doseg obveze **uklanjanja poveznica** na osobne podatke (C-507/17).



4. listopada

Stupanje na dužnost novog suca Općeg suda

Nakon druge faze reforme, **Geert De Baere** (Belgija) položio je prisegu. Broj sudaca Općeg suda povećan je na 46.



16. listopada

Službeni posjet Europskom sudu za ljudska prava

Sud Europske unije i Europski sud za ljudska prava sastaju se svake godine u Luxembourg ili u Strasbourgu u okviru njihove dugogodišnje suradnje kako bi razmijenili mišljenja o razvoju sudske prakse u području temeljnih prava. Te je godine delegacija Suda, koja se sastojala od predsjednika, potpredsjednika i devetnaest članova, posjetila Strasbourg kako bi sudjelovala na radnim sastancima s članovima Europskog suda za ljudska prava.



26. listopada

Pokretanje postupka pred Sudom u predmetu *Blaise i dr.*

Predmet se odnosi na odobrenje za stavljanje na tržište **glifosata** te se u njemu postavlja pitanje pouzdanosti i nepristranosti postupka procjene Komisije (C-616/17).

Studeni // Prosinac //

27. studenoga

Pokretanje postupka pred Sudom u predmetu *M. A. i dr.*

High Court (Visoki sud, Irska) pitao je Sud da pojasni posljedice **Brexita** na utvrđivanje države članice koja je odgovorna za ispitivanje zahtjeva za azil (C-661/17).

1. prosinca

Komemorativna konferencija stote obljetnice neovisnosti Finske

Finski parlament donio je 6. prosinca 1917. deklaraciju o neovisnosti Finske. Kako bi obilježili tu stotu obljetnicu, članovi Suda i Općeg suda pozvali su nekoliko visokih dužnosnika i članova finskog osoblja da sudjeluju na konferenciji u velikoj raspravnoj dvorani.

7. prosinca

Otvorenje izložbe „Sud u akvarelima Noëlle Herrenschmidt“

Povodom objavljivanja Zbornika foruma „Europska mreža pravosuđa, jamac kvalitetnog sudovanja“, u *Salle des Pas Perdus* Suda postavljena je izložba francuske akvarelistice i izjaviteljice Noëlle Herrenschmidt, koja je naslikala seriju akvarela tijekom Forumu sudaca od 27. ožujka povodom šezdesete obljetnice Rimskih ugovora. ([Vidjeti stranicu 41.](#))



14. prosinca

Pokretanje postupka pred Općim sudom u predmetu *Luksemburg/Komisija*

Luksemburg je tražio od Općeg suda da odluči o poreznom mišljenju koje je podnio u korist **Amazona** (T-816/17).

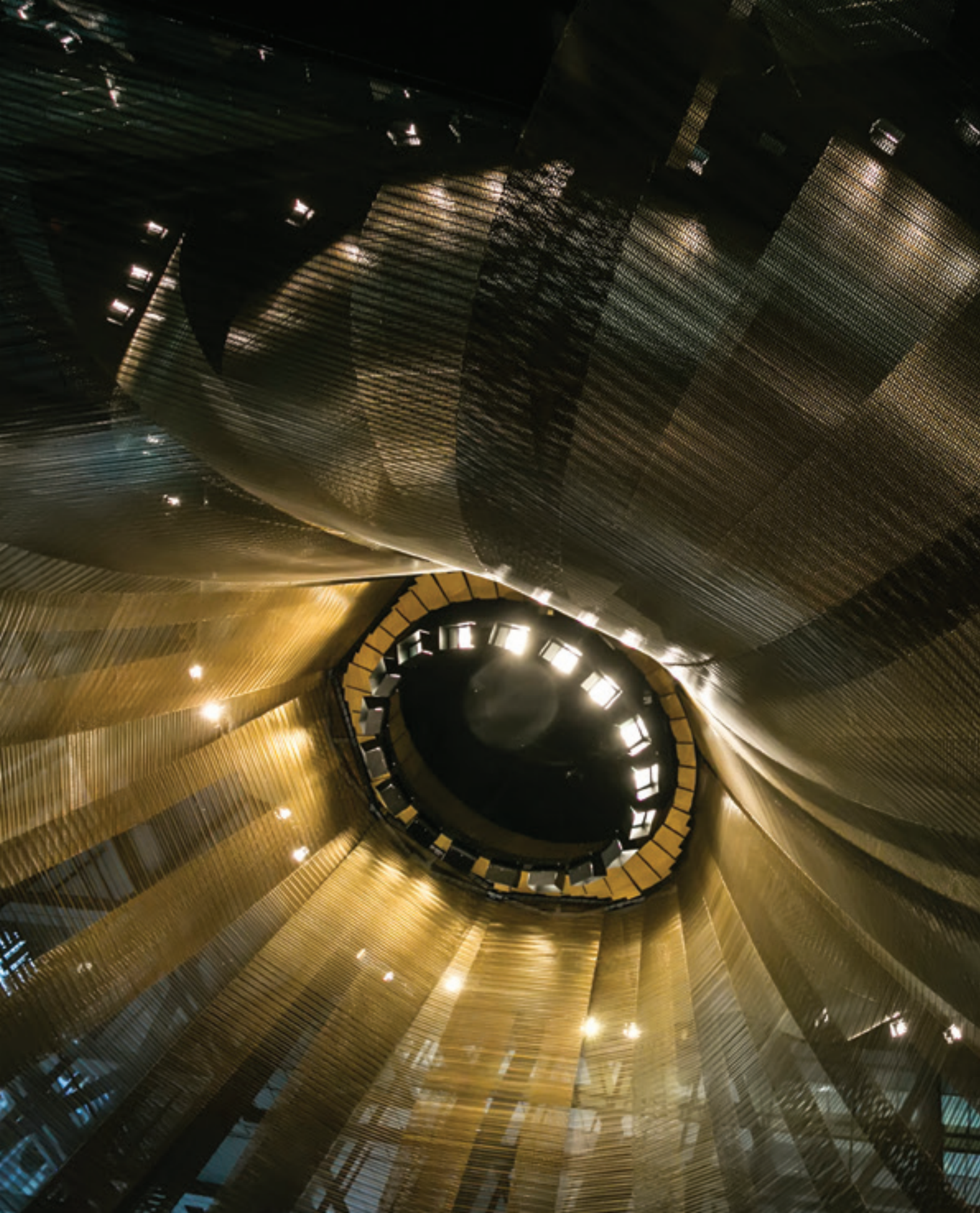


20. prosinca

Presuda *Asociación Profesional Elite Taxi*

Usluga povezivanja vozača koji se prijevozom ne bave profesionalno koju pruža **Uber** obuhvaćena je uslugom u području prijevoza te je država članica može uvjetovati dobivanjem dozvole (C-434/15). ([Vidjeti stranicu 24.](#))





B / GODINA U BROJKAMA

Proračun institucije 2017.

399

milijuna eura

Na statističkom planu 2017. godinu obilježila je iznimno intenzivna pravosudna aktivnost. Iako je ukupan broj novih predmeta u 2017. (1656 predmeta) neznatno veći u odnosu na 2016., broj zaključenih predmeta u 2017. zadržao se na visokoj razini (1594 predmeta).

To je radno opterećenje vidljivo i u aktivnosti administrativnih službi koje svakodnevno pružaju podršku sudovima.

75

sudaca

iz 28 država članica

11

nezavisnih odvjetnika

2174

službenika i članova drugog osoblja

40%

muškaraca
850

60%

žena
1 324

Sudska godina (uključena oba suda)

1656

novih predmeta

1594

riješena predmeta

154 336

podnesaka upisanih u upisnike
tajništava

Prosječno trajanje postupaka:



16,3

 mjeseca

Sud
Opći sud

16,4 mjeseca
16,3 mjeseca

Postotak postupovnih akata podnesenih putem aplikacije e-Curia:

Sud: **73 %**
Opći sud: **83 %**

Broj korisničkih računa za
aplikaciju e-Curia: **4354**

Broj država članica koje
se koriste aplikacijom
e-Curia: **28**



2801

sudskih obavijesti
objavljenih u
Službenom listu
Europske unije

Jezične službe

Kao višezjezična pravosudna institucija, Sud mora moći riješiti predmet bez obzira na to na kojem je od Unijinih službenih jezika postupak pokrenut.

On također osigurava širenje svoje sudske prakse na svim službenim jezicima.

24

moguća jezika postupka, odnosno 552 moguće jezične kombinacije

609

„pravnik lingvista“ za prevođenje pisanih dokumenata

23

jezična odjela



1 135 000

stranica prevedenih u prevoditeljskoj službi

Smanjenje potreba za prevođenjem u 2017.

(unutarnje mjere štednje):

stranica:

410 000

Broj stranica za prevođenje

1 115 000



696

rasprava i sjednica održanih uz simultano prevođenje



74

usmena prevoditelja za rasprave i sjednice

Dijalog i rasprava



2228

nacionalnih sudaca Sud je ugostio na seminarima, usavršavanjima, posjetima i stažiranjima



Oko

20 000

posjetitelja primljenih na Sudu

- pravnih stručnjaka
- novinara
- studenata
- građana



72

protokolarna događanja



2 / Pravnosudna aktivnost

A

OSVRT NA NAJVAŽNIJE PRESUDE GODINE

Prava i obveze migranata

Od 2015. u Europi se odvija velika migracijska kriza zbog koje se postavljaju mnoga pitanja. Od Suda se u nekoliko navrata tražilo da ispita predmete koji su se odnosili na zahtjeve za azil i njihov postupak.



Nakon upita belgijskog suda, Sud je odlučio da države članice nisu dužne odobriti **humanitarnu vizu** osobama koje zatim žele podnijeti **zahtjev za azil**. Pravom Unije predviđa se mogućnost odobrenja vize za kratkotrajni boravak (najviše 90 dana) iz humanitarnih razloga. Stoga zahtjev za vizu koji je u belgijskom veleposlanstvu u Beirutu (Libanon) podnijela sirijska obitelj kako bi se vratila u Belgiju i ondje zatražila azil te stoga ondje boravila u razdoblju duljem od 90 dana nije obuhvaćen područjem primjene prava Unije. Suprotno tomu, države članice slobodno mogu odobriti takve vize na temelju njihova nacionalnog prava.

→ [presuda X i X od 7. ožujka 2017., C-638/16 PPU](#)

U drugom predmetu koji je pokrenula Belgija, Sud je pojasnio da se zahtjev za azil može odbiti ako je podnositelj sudjelovao u **aktivnostima terorističke mreže**. Podnositelj zahtjeva za azil ne mora nužno osobno počinuti teroristička djela, niti ih poticati ili sudjelovati u njihovu počinjenju. U tom je slučaju podnositelj zahtjeva za azil u Belgiji bio osuđen na kaznu zatvora zbog sudjelovanja u aktivnostima belgijske ćelije „Islamske skupine marokanskih boraca“. Aktivno je sudjelovao u organiziranju kanala za slanje dobrovoljaca u Irak i u prijevornom prijenosu putovnica.

→ [presuda Lounani od 31. siječnja 2017., C-573/14](#)



Pravom Unije utvrđena su i pravila koja se odnose na raspodjelu odgovornosti među državama članicama za ispitivanje zahtjeva za azil (Uredba Dublin III).

U okviru migracijske krize 2015. – 2016. brojni su migranti prešli granice Unije preko Hrvatske koja je zatim organizirala njihov tranzit u druge države članice. Sud je potvrdio da, čak i u slučaju masovnog priljeva migranata, država članica prvog ulaska u Europsku uniju ostaje odgovorna za **ispitivanje zahtjeva za azil** koji su zatim podneseni u drugim državama članicama. Čak i ako je ta država članica organizirala tranzit migranata sa svojeg državnog područja u drugu državu članicu, prelazak njezine vanjske granice prvi je nezakoniti prelazak vanjske granice države članice.

→ [presude A.S. i Jafari od 26. srpnja 2017., C-490/16 i C-646/16](#)

Uredbom Dublin III predviđaju se rokovi za ubrzavanje postupka obrade zahtjeva za azil, i to također u korist podnositelja zahtjeva. Stoga, država članica u kojoj je podnesen zahtjev za azil i koja smatra da je druga država članica odgovorna za njegovo ispitivanje ima rok od tri mjeseca da zatraži tu drugu državu članicu da prihvati podnositelja zahtjeva. Sud je tako presudio da podnositelj zahtjeva za azil može s pravom tvrditi da je država članica u kojoj je tražio azil postala odgovorna za ispitivanje njegova zahtjeva zbog toga što je **istekao predmetni rok**. Isto vrijedi i za rok od šest mjeseci koji država članica ima za **transfer podnositelja zahtjeva za azil** u drugu državu članicu nakon što ga je ta država pristala prihvatiti. Država članica koja u tom roku nije provela transfer podnositelja zahtjeva za azil postaje odgovorna za obradu zahtjeva za azil.

→ [presuda Mengesteab od 26. srpnja 2017., C-670/16](#)

→ [presuda Shiri od 25. listopada 2017., C-201/16](#)

Naposljetku, Sud je ispitao valjanost odluke o **migrantskim kvotama**, koju su u rujnu 2015. većinom glasova donijele države članice u Vijeću EU-a. Tom se odlukom Italiji i Grčkoj pruža pomoć u suočavanju s masovnim priljevom migranata premještanjem 120 000 migranata u druge države članice. Slovačka i Mađarska glasale su protiv te odluke te su tražile njezino poništenje. Sud je smatrao da je Vijeće itekako nadležno za poduzimanje ove privremene mjere kako bi se učinkovito i brzo odgovorilo na takvu kriznu situaciju. Dogovoreni privremeni mehanizam obveznog premještanja učinkovito i proporcionalno pridonosi tomu da se Grčka i Italija mogu nositi s posljedicama migracijske krize iz 2015. Stoga su tužbe Slovačke i Mađarske odbijene.

→ [presuda Slovačka i Mađarska/Vijeće od 6. rujna 2017., spojeni predmeti C-643/15 i C-647/15](#)



Zaštita potrošača

Europska unija vodi računa o interesima potrošača. Nastoji poticati njihovu sigurnost, osigurati primjenu pravila koja ih štite i poboljšati poznavanje prava koja imaju. Sud je 2017. u nekoliko prilika i u različitim predmetima pojasnio doseg prava potrošača u Europskoj uniji.



U predmetu koji se odnosi na **trošak telefonskih poziva postprodajnim servisima**, Sud je odlučio da trošak poziva na liniju za korisničku podršku kojom raspolaže trgovac ne može biti viši od troška poziva na uobičajenu fiksnu ili mobilnu liniju.

→ [presuda Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main od 2. ožujka 2017., C-568/15](#)

Sud je 2017. u nekoliko navrata odlučivao o sporovima koji su se odnosili na prava putnika u zračnom prometu. Propis Unije u tom području, kako ga tumači Sud, osigurava da u slučaju otkazivanja leta ili kašnjenja duljeg od tri sata, zračni prijevoznik treba isplatiti odštetu putnicima. Suprotno tomu, ako je let otkazan ili kasni zbog izvanrednih okolnosti koje se nisu mogle izbjeći, zračnog prijevoznika može se osloboditi njegove obveze isplate odštete putnicima.

Sud je potvrdio da **sudar zrakoplova i ptice** te potrebne sigurnosne kontrole koje iz toga proizlaze mogu biti izvanredna okolnost zbog koje se zračnog prijevoznika može osloboditi njegove obveze isplate odštete. Naime, svaki drugi odgovor mogao bi potaknuti zračne prijevoznike da daju prednost točnosti, a ne sigurnosti, što bi se protivilo ciljevima koji se nastoje postići pravom Unije.



→ [presuda Pešková i Peška od 4. svibnja 2017., C-315/15](#)

Putnici su zaštićeni i u slučaju **otkazivanja leta manje od dva tjedna prije dana polaska**. Naime, zračni prijevoznik dužan je isplatiti odštetu ako ne može dokazati da je obavijestio putnika o otkazivanju leta više od dva tjedna prije predviđenog polaska. Isto vrijedi ako je o otkazivanju leta više od dva tjedna prije predviđenog polaska obaviještena putnička agencija koja nije prenijela informaciju putnicima u roku od dva tjedna. Sud je ipak podsjetio na mogućnost zračnog prijevoznika da traži isplatu odštete od putničke agencije odgovorne za povredu, u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom.

→ [presuda Krijgsman od 11. svibnja 2017., C-302/16](#)

U slučaju kašnjenja leta duljeg od tri sata ili više, putnici imaju pravo na naknadu štete ovisno o prijeđenoj udaljenosti. Sud je pojasnio da **udaljenost koju treba uzeti u obzir** kako bi se odredio iznos odštete jest zračna udaljenost između zračne luke polaska i zračne luke dolaska, bez uzimanja u obzir eventualnih vezanih letova.

→ [presuda Bossen i dr. od 7. rujna 2017., C-559/16](#)

Od Suda se također tražilo da odluči o različitim pitanjima koja se odnose na zaštitu zdravlja potrošača.

Nakon što je pred Sudom pokrenut predmet u kojem je proizvođač implantata za dojke upotrebljavao industrijski silikon koji nije bio u skladu sa standardima kvalitete, Sud je odlučio da se tijelo, nadležno za procjenu **sustava kvalitete proizvođača** u okviru EZ izdavanja potvrde, ne može smatrati odgovornim jer je bilo dužno provesti nenajavljene inspekcije, kontrolirati medicinske proizvode i/ili pregledati proizvođačevu poslovnu dokumentaciju. Međutim, u slučaju postojanja naznaka koje upućuju na to da proizvod nije u skladu sa standardima kvalitete, navedeno tijelo dužno je poduzeti mjere koje su nužne za zaštitu zdravlja osoba.

→ [presuda Schmitt od 16. veljače 2017., C-219/15](#)

K tomu, Sud je potvrdio presudu Općeg suda prema kojoj je Komisija s pravom zabranila društvu Dextro Energy da upotrebljava reklamne slogane u kojima se naglašavaju **samo blagotvorni učinci glukoze na zdravlje** a da se ne navedu opasnosti od povećane konzumacije šećera. Ti se navodi stoga mogu smatrati dvoznačnima i zavaravajućima za potrošača.

→ [presuda Dextro Energy/Komisija od 8. lipnja 2017., C-296/16 P](#)



Naposlijetku, Sud je odlučio o predmetu koji se odnosio na francuskog građanina koji se **cijepio protiv hepatitisa B** i koji je nakon cijepljenja obolio od multiple skleroze koja je postupno dovela do paralize, a zatim i do smrti. Sud je smatrao da se, s obzirom na to da ne postoji znanstveni konsenzus, neispravnost cjepiva i uzročna veza te neispravnosti i bolesti može dokazati skupom ozbiljnih, preciznih i dosljednih indicija. Kratko razdoblje između primanja cjepiva i nastanka bolesti, nepostojanje prethodnih naznaka u vezi s tom bolešću u osobnoj i obiteljskoj anamnezi cijepljene osobe i postojanje znatnog broja slučajeva nastanka te bolesti nakon primanja cjepiva mogu činiti ozbiljne, precizne i dosljedne indicije.

→ [presuda W. i dr. od 21. lipnja 2017., C-621/15](#)





Zaštita prava radnika

Pravom Unije osigurava se poboljšanje životnih i radnih uvjeta građana Unije te se štite prava radnika. Konkretno, dvjema direktivama osigurava se da se u svim državama članicama primjenjuje načelo jednakog postupanja te se u području zapošljavanja zabranjuje diskriminacija na temelju rase ili etničkog podrijetla, vjere ili uvjerenja, invalidnosti, dobi ili spolne orijentacije. Te su direktive donesene 2000. i njima se zabranjuje izravna diskriminacija (različito postupanje u jednakim situacijama) i neizravna diskriminacija (jednako postupanje u različitim situacijama zbog čega se određena skupina osoba nalazi u osobito nepovoljnom položaju).

Nakon što je Sud upitan o **nošenju islamske marame na radnom mjestu**, presudio je da zabrana zaposlenicima da nose vidljive simbole svojih političkih, filozofskih ili vjerskih uvjerenja nije izravna diskriminacija. Zabrana nije ni neizravna diskriminacija ako se utvrdi da poslodavac na temelju unutarnje politike koju slijedi na dosljedan i sustavan način i koja je unesena u pravilnik o radu, želi prema klijentima prikazati imidž neutralnosti. Međutim, ako ne postoji takvo unutarnje pravilo, Sud je pojasnio da se poslodavčevo nastojanje da ispuni želje klijenta da ih više ne uslužuje radnica koja nosi islamsku maramu ne može smatrati uvjetom za obavljanje posla kojim se isključuje postojanje diskriminacije.

→ [presude G4S Secure Solutions i Bougnaoui i ADDH od 14. ožujka 2017., C-157/15 i C-188/15](#)

U Grčkoj, kandidati na natječaju za upis u policijsku školu trebaju ispunjavati određene uvjete, među kojima je i uvjet prema kojem moraju biti visoki najmanje 1,70 metara. Sud je smatrao da taj kriterij najmanje visine koji se propisuje za sve kandidate u stvarnosti utječe puno više na žene nego na muškarce te stoga čini **neizravnu diskriminaciju na temelju spola**. Unatoč legitimnom cilju osiguravanja operativne spremnosti i dobrog funkcioniranja policijskih službi, sredstva uspostavljena za njegovo postizanje nisu proporcionalna. Zbog toga je ta diskriminacija neopravdana te se protivi pravu Unije.

→ [presuda Kalliri od 18. listopada 2017., C-409/16](#)

U Njemačkoj, zrakoplovna kompanija Lufthansa prestala je zapošljavati pilota kad je navršio 65 godina zbog toga što prema europskoj Uredbi više nema pravo upravljati komercijalnim zrakoplovima. Sud je smatrao da je točno da je Uredba sadržavala **diskriminaciju na temelju dobi**, ali se njome također nastojao ispuniti legitiman cilj osiguravanja sigurnosti zračnog prometa. Usto, uspostavljena sredstva (zabrana pilotima koji su navršili 65 godina da upravljaju komercijalnim zrakoplovima) proporcionalna su ako se zabrana odnosi samo na komercijalni zračni prijevoz. Stoga, piloti u dobi od 65 godina ili više mogu upravljati praznim zrakoplovima ili sudjelovati u aktivnostima povezanim s osposobljavanjem pilota.

→ [presuda Fries od 5. srpnja 2017., C-190/16](#)

Naposlijetku, čak i ako se u ugovorima o radu između zračnog prijevoznika Ryanair i njegova osoblja u zrakoplovu određuju irski sudovi kao jedini nadležni u slučaju spora, Sud je odlučio da, na temelju prava Unije o **nadležnom sudu**, zaposlenici mogu pokrenuti postupak pred sudom u mjestu u kojem obavljaju većinu svojih obveza prema Ryanairu. Kako bi se utvrdilo to mjesto, u obzir treba uzeti sve relevantne okolnosti, kao što je mjesto iz kojeg zaposlenik izvršava svoje zadaće, na koje se vraća nakon obavljanja svojih zadaća, prima upute o svojim zadaćama ili organizira svoj posao, koje podrazumijeva njegovu „domaću bazu“.

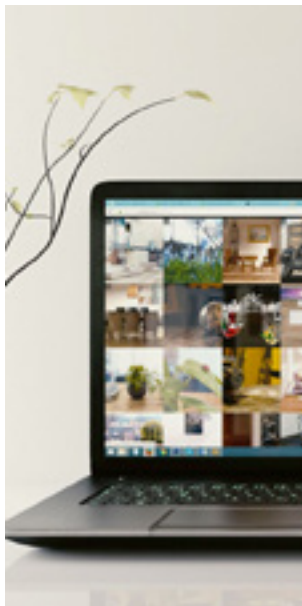
→ [presuda Nogueira i dr. od 14. rujna 2017., spojeni predmeti C-168/16 i C-169/16](#)





Očuvanje slobodnog tržišnog natjecanja i unutarnjeg tržišta

Iako je Unija tijekom godina dobila niz novih ovlasti, njezina zadaća koja se odnosi na osiguravanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta i poštovanje pravila slobodnog tržišnog natjecanja i dalje ima posebnu važnost. Sud i Opći sud mogli su 2017. provjeriti usklađenost brojnih poslovnih i poreznih praksi s pravom Unije.



U jednom španjolskom predmetu, Sud je odlučio da usluga koju pruža **Uber**, a koja se sastoji od povezivanja putem internetske platforme vozača koji se prijevozom ne bave profesionalno i koji pružaju usluge prijevoza s korisnicima, čini **uslugu prijevoza** koja trenutno nije obuhvaćena područjem primjene prava Unije i koju stoga mogu urediti države članice. Uber stoga može obavljati djelatnost tek nakon što dobije ovlaštenja koja zahtijevaju nacionalna tijela za pružanje usluga prijevoza osoba.

→ [presuda Asociación Profesional Elite Taxi od 20. prosinca 2017., C-434/15](#)

Intel je pred Sudom osporavao presudu Općeg suda koji je potvrdio odluku Komisije kojom mu je ona naložila plaćanje novčane kazne u iznosu od 1,06 milijardi eura zbog **zlouporebe vladajućeg položaja na tržištu procesora x86**. Sud je ukinuo pobijanu presudu jer je Opći sud samo utvrdio da popusti koje Intel daje glavnim proizvođačima računala po samoj svojoj prirodi ograničavaju tržišno natjecanje umjesto da je ispitao može li se tim popustima stvarno isključiti konkurenti s tržišta. Opći sud treba provesti to ispitivanje i donijeti novu presudu.

→ [presuda Intel/Komisija od 6. rujna 2017., C-413/14 P](#)

Što se tiče trgovanja **luksuznim proizvodima**, Sud je utvrdio da dobavljači takvih proizvoda mogu svojim ovlaštenim distributerima zabraniti njihovu prodaju na trećim internetskim platformama kao što je Amazon. Naime, kako bi se očuvao luksuzni imidž njihovih proizvoda, dobavljači trebaju biti u mogućnosti odrediti uvjete pod kojima se njihovom robom trguje na internetu.

→ [presuda Coty Germany od 6. prosinca 2017., C-230/16](#)

U Španjolskoj, jedna je vjerska zajednica željela da joj se odobre **izuzeća od poreza na koja ima pravo Katolička crkva** u toj zemlji za radove izvedene na školskoj zgradi koji proizlaze iz njezina upravljanja. Ta se zgrada upotrebljavala za pružanje obveznog obrazovanja, koje je uređivala i financirala država, te slobodnog obrazovanja koje se pružalo za naknadu. Sud je presudio da ta izuzeća mogu biti zabranjena državna potpora te se ne mogu primijeniti na gospodarske djelatnosti koje se obavljaju u predmetnom prostoru, kao što su, među ostalim, usluge obrazovanja koje se pružaju za naknadu.

→ [presuda Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania od 27. lipnja 2017., C-74/16](#)

Opći sud je pak potvrdio valjanost antidampinških mjera i antisubvencija za **uvoz solarnih ploča podrijetlom iz Kine**. Te je mjere donijelo Vijeće jer su se, s jedne strane, predmetne solarne ploče u Europi prodavale znatno ispod njihove uobičajene tržišne vrijednosti i, s druge strane, jer su kineski poduzetnici koji su izvezili te proizvode u Europu primali od kineske države nezakonite subvencije, čime se prouzročila šteta proizvođačima solarnih ploča u Uniji.

→ [presude JingAo Solar i dr./Vijeće od 28. veljače 2017., T-157/14 i dr.](#)

U jednom drugom predmetu, Opći sud djelomično je poništio odluku kojom je Komisija izrekla novčanu kaznu od otprilike 15 milijuna eura grupi Icap, koja je specijalizirana za pružanje usluge financijskog posredovanja, zbog njezina sudjelovanja u **zabranjenim sporazumima koji su se odnosili na kamatne izvedenice denominirane u japanskim jenima** (ukupan iznos novčanih kazni izrečenih bankama koje su sudjelovale u tim zabranjenim sporazumima iznosio je oko 670 milijuna eura). Prema mišljenju Općeg suda, Komisija je počinila pogreške pri utvrđivanju kvalifikacije i trajanja Icapova sudjelovanja u zabranjenim sporazumima i nije u dovoljnoj mjeri obrazložila svoj način izračuna novčane kazne.

→ [presuda Icap i dr./Komisija od 10. studenoga 2017., T-180/15](#)

Opći je sud također ukinuo, zbog proceduralne pogreške, i odluku kojom je Komisija odbila koncentraciju između američkog društva United Parcel Service (UPS) i nizozemskog društva TNT Express (TNT) u sektoru brze dostave malih paketa. Prema mišljenju Općeg suda, Komisija je povrijedila prava obrane UPS-a time što se oslonila na ekonometrijsku analizu koja kao takva nije raspravljena tijekom upravnog postupka.

→ [presuda UPS/Komisija od 7. ožujka 2017., T-194/13](#)



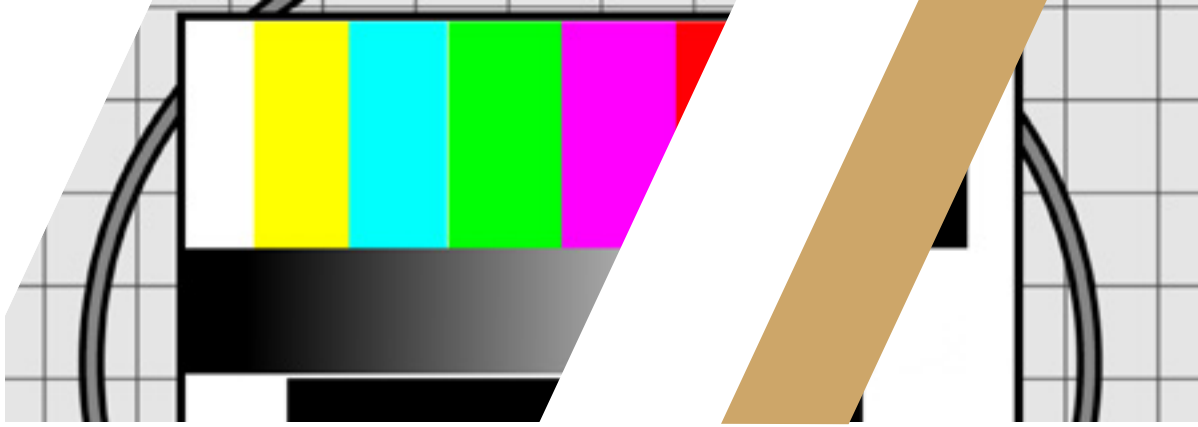
U području državnih potpora, Opći sud je potvrdio obvezu Francuske da povрати državnu potporu u iznosu od 220 milijuna eura dodijeljenu Soci t  Nationale Corse-M diterran e (SNCM), na ime odre denih usluga pomorskog prijevoza izme du Marseillea i Korzike. Time je Opći sud potvrdio Komisijinu analizu prema kojoj je ta potpora nespojiva s unutarnjim tr iřtem.

→ [presude Francuska/Komisija i SNCM/Komisija od 1. ožujka 2017., T-366/13 i T-454/13](#)

Naposlijetku, Opći sud utvrdio je da je Landeskreditbank Baden-Württemberg, koji je investicijska i razvojna banka savezne zemlje Baden-Württemberg (Njemačka), pod **nadzorom Europske srediřnje banke (ESB)**, a ne pod nadzorom njemačkih tijela. Naime, s obzirom na to da vrijednost imovine te banke premařuje 30 milijardi eura, treba je kvalificirati kao „značajan subjekt” te stoga treba podlijegati nadzoru ESB-a.

→ [presuda Landeskreditbank Baden-Württemberg/ESB od 16. svibnja 2017., T-122/15](#)





Zaštita prava intelektualnog vlasništva

Intelektualno vlasništvo odnosi se na sva isključiva prava koja se dodjeljuju za intelektualna ostvarenja. Ono se dijeli na dvije grane: industrijsko vlasništvo (patent, žig, dizajn itd.) i autorska prava koja štite književna i umjetnička djela. Unija osigurava poštovanje prava intelektualnog vlasništva s ciljem poticanja stvaralaštva i ulaganja u nove radove i područja (glazba, filmovi, televizijske serije itd.) te time pridonosi konkurentnosti, zapošljavanju i inovaciji.

Sud je odlučio da je nezakonita prodaja **multimedijskog preglednika** koji omogućuje da se na televizijskom zaslonu besplatno i lako gledaju filmovi koji su nezakonito dostupni na internetu. Nezakonito je i privremeno reproduciranje na tom pregledniku zaštićenog djela koje se emitira putem „streaminga“ bez dopuštenja nositelja autorskog prava.

→ [presuda Stichting Brein od 26. travnja 2017., C-527/15](#)

Isto tako, **digitalna platforma** koja korisnicima omogućava da u segmentima („torrenti“) dijele i preuzimaju djela koja se nalaze na njihovim računalima, protivi se pravu Unije jer omogućuje pristup zaštićenim djelima objavljenima bez dopuštenja nositelja autorskih prava.

→ [presuda Stichting Brein od 14. lipnja 2017., C-610/15](#)

Osim toga, **sustav za snimanje videozapisa na daljinu** televizijskih programa i za stavljanje na raspolaganje kopija tih programa pohranjenih u oblaku („cloud“) trebaju odobriti nositelji autorskih prava jer to predstavlja reemitiranje programa.

→ [presuda VCAST od 29. studenoga 2017., C-265/16](#)



Naposlijetku, Opći sud je presudio da Coca-Cola može prigovoriti registraciji znaka „Master” koji koristi isto pismo kao što je njezino kao žiga EU-a, za prodaju pića i prehrambenih proizvoda. Iako se znak „Master” trenutačno u formi analognoj onoj Coca-Cole koristi jedino u Siriji i na Bliskom istoku, Opći je sud smatrao da Coca-Cola može valjano dokazati postojanje gospodarskog parazitizma tvrdeći da je vjerojatno da će „Master” u budućnosti biti korišten na isti način i u Europskoj uniji.

→ [presuda The Coca-Cola Company/EUIPO od 7. prosinca 2017., T-61/16](#)



Temeljna prava i zaštita osobnih podataka

Na temelju prava Unije, osobni podaci mogu se prikupljati, obrađivati i pohranjivati samo u zakonite svrhe te stoga moraju biti zaštićeni od svake zlouporabe. Mogu se prenijeti u zemlje izvan EU-a i EGP-a samo ako se u njima jamči odgovarajuća razina zaštite.

Europski parlament podnio je zahtjev za donošenje mišljenja Sudu koji je odlučio da se **Sporazum o prijenosu, obradi i čuvanju podataka o putnicima u zračnom prometu** (Sporazum o popisu imena putnika) o kojem je Unija pregovarala s Kanadom ne može sklopiti jer nije u skladu s temeljnim pravima koje priznaje Unija, osobito s poštovanjem privatnog života i zaštitom osobnih podataka.

→ [mišljenje 1/15 od 26. srpnja 2017., sporazum između Kanade i Europske unije o prijenosu i obradi podataka iz popisa imena putnika](#)

Uostalom, pristanak **pretplatnika telefonske usluge** na objavljivanje njegovih podataka odnosi se i na **upotrebu** tih podataka u drugoj državi članici.

→ [presuda Tele2 \[Nizozemska\] i dr. od 15. ožujka 2017., C-536/15](#)

Osim toga, Sud je smatrao da ne postoji **pravo na zaborav** za osobne podatke koji se nalaze u registru trgovačkih društava. Međutim, po isteku dovoljno dugog roka od prestanka društva, države članice mogu, u iznimnim slučajevima, predvidjeti da se trećim osobama ograniči pristup tim podacima.

→ [presuda Manni od 9. ožujka 2017., C-398/15](#)

Naposlijetku, Opći sud je u četiri predmeta osudio Europsku uniju da većem broju društava isplati gotovo 1,5 milijun eura na ime naknade štete (uvećano za zatezne kamate), zbog prekomjernog trajanja postupaka koji se pred njim vode. Opći sud je priznao da je prekomjerno trajanje dotičnih postupaka društvima uzrokovalo imovinsku štetu (plaćanje troškova bankarske garancije), i neimovinsku štetu (nesigurnost u kojoj su se nalazila). U petom predmetu, Opći sud je odbio dodijeliti naknadu štete smatrajući da je trajanje postupka bilo objektivno opravdano.

- [presude Gascogne Sack Deutschland i Gascogne/Europska unija, 10. siječnja 2017., T-577/14](#)
- [Aalberts Industries/Europska unija, od 1. veljače 2017., T-725/14](#)
 - [Kendrion/Europska unija, od 1. veljače 2017., T-479/14](#)
- [ASPLA i Armando Álvarez/Europska unija, od 17. veljače 2017., T-40/15](#)
- [Guardian Europe/Europska unija, od 7. lipnja 2017., T-673/15](#)





Međunarodni ugovori

Sporazum o slobodnoj trgovini između EU-a i Singapura jedan je od prvih bilateralnih sporazuma o slobodnoj trgovini „nove generacije“. Taj sporazum o trgovini, osim uobičajenih odredbi o smanjenju carinskih pristojbi i netarifnih prepreka u pogledu trgovine robom i uslugama, sadržava odredbe o raznim područjima povezanima s trgovinom, kao što su zaštita intelektualnog vlasništva, ulaganja, javna nabava, tržišno natjecanje i održivi razvoj.

Osim toga, nakon što je Komisija odbila prijedlog registracije prijedloga europske građanske inicijative s ciljem sprječavanja Transatlantskog partnerstva za trgovinu i ulaganja sa Sjedinjenim državama (TTIP) i Sporazuma o slobodnoj trgovini s Kanadom (CETA), pokretači inicijative su se obratili Općem sudu kako bi poništio to odbijanje. Europske građanske inicijative omogućuju građanima Unije, u određenim okolnostima, da pozovu Komisiju da podnese prijedlog akta zakonodavcu Unije.

Komisija je podnijela zahtjev za donošenje mišljenja o pitanju je li taj sporazum mogao biti sklopljen samo s Unijom ili je bila potrebna suradnja s državama članicama, a Sud je odlučio da se novi sporazumi o slobodnoj trgovini koji se temelje na modelu sporazuma o kojem je Europska unija pregovarala sa Singapurom ne mogu **sklopiti samo s Unijom** jer dva dijela tih sporazuma (strani ulagači koji nisu izravni i rješavanje sporova između ulagača i država) nisu u **isključivoj nadležnosti Unije** te je stoga nužna suradnja država članica.

→ [Mišljenje 2/15 od 16. svibnja 2017., sporazum o slobodnoj trgovini sa Singapurom](#)

Opći je sud pak poništio odbijanje Europske komisije da registrira prijedlog europske građanske inicijative koji je smjerao spriječiti TTIP i CETA-a. Naime, on je presudio da taj prijedlog ne predstavlja nedopušteno miješanje građana u tijek zakonodavnog postupka, već legitimno pokretanje pravovremene demokratske rasprave.

→ [presuda Efler i dr./Komisija od 10. svibnja 2017., T-754/14](#)



Vanjska politika i mjere ograničavanja

„Mjere ograničavanja“ instrument su vanjske politike kojim Unija želi potaknuti promjenu politike ili postupanja trećih zemalja. One mogu poprimiti oblik embarga na oružje, zamrzavanja imovine, zabrane ulaska i prolaska područjem EU-a, zabrane uvoza i izvoza itd. One mogu biti usmjerene na vlade, trgovačka društva, fizičke osobe, skupine ili organizacije (poput terorističkih skupina).

Sud i Opći sud odlučivali su o brojnim slučajevima mjera ograničavanja u vezi s, među ostalim, Afganistanom, Bjelarusom, Côte d'Ivoireom, Egiptom, Iranom, Libijom, Rusijom, Sirijom, Tunisom, Ukrajinom i Zimbabveom.

U okviru mjera ograničavanja donesenih u odgovoru na krizu u Ukrajini, Sud i Opći sud potvrdili su zadržavanje zamrzavanja financijskih sredstava više fizičkih i pravnih osoba. Konkretno, Sud je potvrdio zamrzavanje financijskih sredstava bivšeg predsjednika **Viktora Janukoviča** i njegova sina Oleksandera u razdoblju od 6. ožujka 2015. do 6. ožujka 2016.

→ [presude Janukovič/Vijeće od 19. listopada 2017., C-598/16 P i C-599/16 P](#)

Opći sud pak je potvrdio zamrzavanje financijskih sredstava ruskog poduzeća **Almaz-Antey** jer je podupiralo aktivnosti koje su prijetnja suverenitetu i neovisnosti Ukrajine time što je proizvodilo oružje i vojnu opremu te je isporučivalo Rusiji, koja ju je pak isporučivala separatistima na istoku Ukrajine.

→ [presuda Almaz-Antey Air and Space Defence/Vijeće od 25. siječnja 2017., T-255/15](#)

I dalje u pogledu krize u Ukrajini, Sud je odlučio da su mjere ograničavanja koje je Vijeće donijelo protiv određenih **ruskih poduzetnika**, kao što je **Rosneft**, bile valjane jer ih je Vijeće dovoljno obrazložilo i da se, s obzirom na poštovanje mjera ograničavanja, zadiranje u slobodu poduzetništva i pravo vlasništva predmetnih poduzetnika nije moglo smatrati neproporcionalnim.

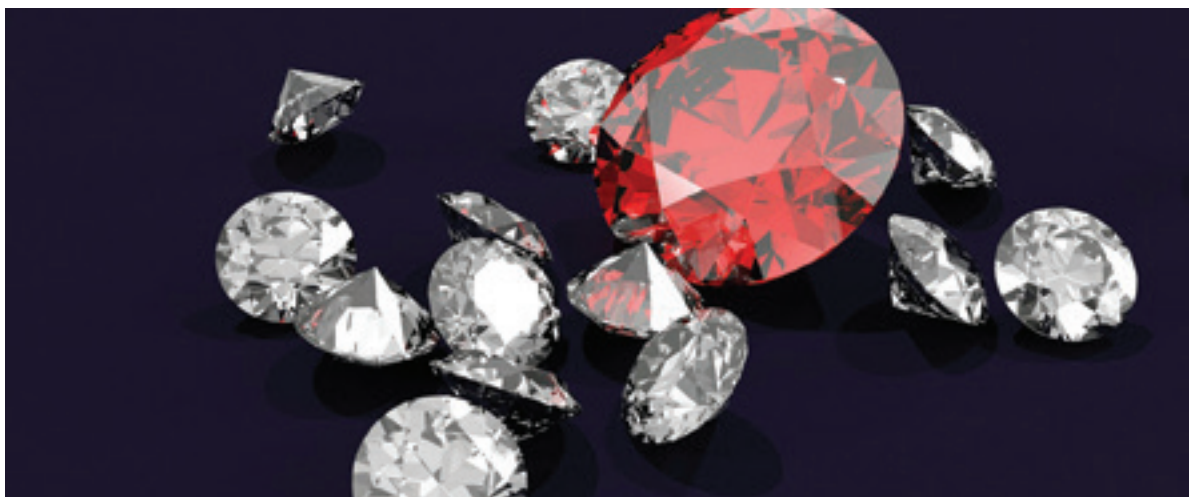
→ [presuda Rosneft od 28. ožujka 2017., C-72/15](#)

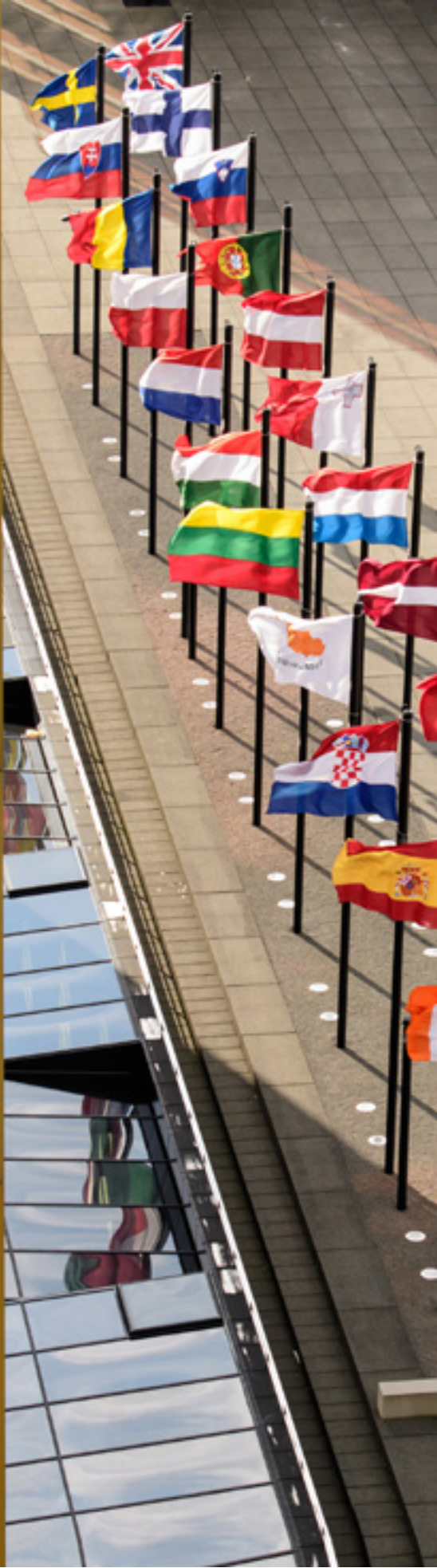
Osim toga, Sud je odlučio da Opći sud nije trebao poništiti zadržavanje **Hamasa** na europskom popisu **terorističkih organizacija**. Naime, Vijeće se prilikom ponovnog ispitivanja situacije Hamasa moglo osloniti na izvore koji nisu nacionalne odluke koje su donijela nadležna tijela. Predmet je vraćen Općem sudu koji će trebati ispitati činjenice i argumente o kojima nije odlučio u okviru svoje presude iz 2014.

→ [presuda Vijeće/Hamas od 26. srpnja 2017., C-79/15 P](#)

Konačno, Opći sud potvrdio je zamrzavanje financijskih sredstava koje je izrečeno protiv društava **Badica i Kardiam** u predmetu o srednjoafričkim „konfliktnim dijamantima“. Naime, Vijeće je utvrdilo da su dijamanti zaista bili izvezeni i da su bili predmet nezakonitog iskorištavanja čime se povrjeđuje zabrana izvoza predviđena međunarodnim pravom. K tomu, Opći sud istaknuo je da su, time što su nastavili kupovati dijamante od izravnih skupljača, Badica i Kardiam svakako pružili potporu naoružanim skupinama koje se sukobljavaju u Srednjoafričkoj Republici.

→ [presuda Badica i Kardiam/Vijeće od 20. srpnja 2017., T619/15](#)







B KLJUČNE BROJKE O PRAVOSUDNOJ AKTIVNOSTI

SUD

Sudu se prije svega mogu podnijeti:

- zahtjevi za prethodnu odluku, kada nacionalni sud dvoji o tumačenju akta koji je donijela Unija ili o njegovoj valjanosti. Nacionalni sud tada prekida postupak koji se pred njim vodi i obraća se Sudu, koji se izjašnjava o tumačenju odredaba o kojima je riječ ili o njihovoj valjanosti. Nakon što mu je stvar razjašnjena u odluci Suda, nacionalni sud može riješiti spor koji mu je iznesen. Za predmete koji zahtijevaju odgovor u vrlo kratkom roku (npr. u pitanjima azila, granične kontrole, otmica djece itd.) predviđen je **hitni prethodni postupak („PPU“)**;
- žalbe protiv odluka Općeg suda, koje su pravna sredstva povodom kojih Sud može ukinuti odluku Općeg suda;
- **izravne tužbe**, čiji su glavni ciljevi:
 - ♦ ishoditi **poništenje** Unijina akta („tužba za poništenje“) ili
 - ♦ utvrditi da je država članica **povrijedila obvezu** predviđenu pravom Unije („tužba zbog povrede obveze“). Ako se država članica ne uskladi s presudom kojom je utvrđena povreda obveze, Sud joj može, odlučujući o drugoj tužbi, nazvanoj tužba zbog „**dvostruke povrede**“, izreći novčanu kaznu;
- **zahtjev za donošenje mišljenja** o tome je li sporazum koji Unija namjerava sklopiti s trećom državom ili međunarodnom organizacijom u skladu s Ugovorima. Takav zahtjev mogu podnijeti država članica ili europska institucija (Parlament, Vijeće ili Komisija).



739 novih predmeta

Prethodni postupci

533

od kojih



PPU-a

Države članice s najvećim brojem zahtjeva:

Njemačka: **149** Italija: **57** Nizozemska: **38**
Austrija: **31** Francuska: **25**

Izravnih tužbi

46

od kojih



tužba zbog povrede obveze i



tužbe zbog „dvostruke povrede“

Žalbi protiv odluka Općeg suda

147

Mišljenje

1

Zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć

12



Stranka koja nije u mogućnosti snositi troškove postupka može zahtijevati besplatnu pravnu pomoć.



699 riješenih predmeta

Prethodnih postupaka

447 od kojih **6** PPU-a

Izravnih tužbi

37

od kojih **20** utvrđenih povreda obveze protiv **11** država članica

od kojih **1** presuda u pogledu „dvostruke povrede“

Žalbe protiv odluka Općeg suda

198

od kojih su **34** dovele do ukidanja odluke Općeg suda

Mišljenja

3

Prosječno trajanje postupaka



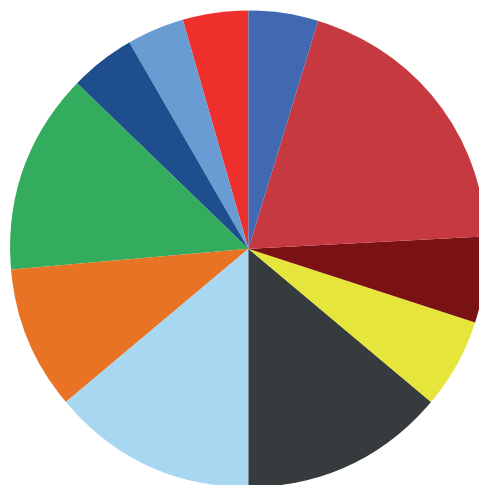
16,4 mjeseca

Prosječno trajanje hitnih prethodnih postupaka:



2,9 mjeseci

Najvažnije teme



- 19** Carinska unija
- 60** Intelektualno i industrijsko vlasništvo
- 27** Okoliš
- 62** Oporozivanje
- 61** Područje slobode, sigurnosti i pravde
- 22** Poljoprivreda
- 17** Prijevoz
- 43** Sloboda kretanja i poslovnog nastana i unutarnje tržište
- 26** Socijalno pravo
- 86** Tržišno natjecanje i državne potpore
- 20** Zaštita potrošača



OPĆI SUD

U prvostupanjskom postupku Općem sudu izravne tužbe mogu podnijeti **fizičke** ili **pravne osobe (društva, udruge itd.)** i **države članice** protiv akata institucija, tijela, ureda ili agencija Europske unije te mu se mogu podnijeti izravne tužbe za naknadu štete koju su prouzročile institucije ili njihovi službenici. Veliki dio sporova koji se vode pred Općim sudom jesu gospodarske naravi: intelektualno vlasništvo (žigovi i dizajni Europske unije), tržišno natjecanje, državne potpore te nadzor bankarstva i financija.

Opći sud također je nadležan za odlučivanje u području javne službe u sporovima između Europske unije i njezinih službenika.

Protiv odluka Općeg suda može se podnijeti žalba Sudu koja je ograničena na pravna pitanja.



917 novih predmeta

Izravnih tužbi

807

od čega:

298

tužbi koje se odnose na intelektualno vlasništvo

86

tužbi o pitanjima javne službe

423

izravne tužbe u drugim područjima (uključujući 31 tužbu koje su podnijele države članice)

Zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć

56



Stranka koja nije u mogućnosti snositi troškove postupka može zahtijevati besplatnu pravnu pomoć.



895 riješenih predmeta

Izravnih tužbi

721

od čega:

376

tužbi koje se odnose na intelektualno i industrijsko vlasništvo

66

tužbi o pitanjima javne službe

279

izravnih tužbi u drugim područjima

Žalbi protiv odluka Službeničkog suda

40

od kojih je

11

dovelo do ukidanja odluke Službeničkog suda

Službenički sud, ustanovljen 2004., prestao je s radom 31. kolovoza 2016. u okviru reforme sudske strukture Europske unije. Neriješeni predmeti na taj datum preneseni su Općem sudu, koji je od 1. rujna 2016. nadležan za odlučivanje u službeničkim sporovima.

Prosječno trajanje postupka



16,3 mjeseca

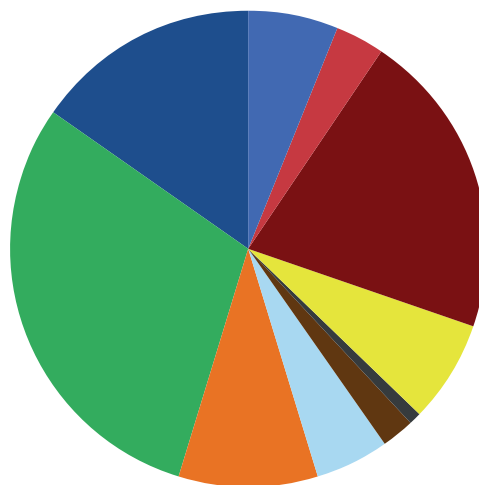
Odluke Općeg suda protiv kojih je podnesena žalba Sudu

22 %

1508

predmeta u postupku (na dan 31. prosinca 2017.)

Najvažnije teme



256

Državne potpore

116

Ekonomska i monetarna politika

370

Intelektualno vlasništvo

27

Javna nabava

62

Mjere ograničavanja

12

Okoliš

43

Poljoprivreda

187

Pravilnik o osoblju

76

Pristup dokumentima

84

Tržišno natjecanje



3 Godina
otvorenosti
i suradnje

A

NAJVAŽNIJA DOGAĐANJA

Dijalog koji Sud Europske unije održava s nacionalnim sudovima i europskim građanima ne ograničava se na sudske postupke, nego se svake godine njeguje mnogobrojnim oblicima suradnje.

U tom pogledu 2017. godina obilovala je susretima i raspravama koji pridonose upoznavanju s Unijinim pravom i njezinom sudskom praksom te njihovu razumijevanju.

27.
ožujka

Forum
sudaca
i šezdeseta
obljetnica
Rimskih
ugovora



Suci različitih sudova država članica svake godine okupljaju se na Forumu u organizaciji Suda kako bi raspravili o različitim temama prava Unije. Tim događanjem nastoji se ojačati pravosudni dijalog koji Sud održava s nacionalnim sudovima, osobito u okviru zahtjeva za prethodnu odluku, ali i olakšati upoznavanje s pravom Unije i osigurati njegova ujednačena primjena, s obzirom na to da ga nacionalni sudovi prvi primjenjuju na sporove koje moraju riješiti.

Te je godine Forum sudaca organiziran povodom šezdesete obljetnice potpisivanja Rimskih ugovora.

Kako bi obilježio taj događaj, Sud je pozvao sve predsjednike nacionalnih ustavnih i vrhovnih sudova (građanski, kazneni, upravni ili ustavni), od kojih je gotovo sedamdeset sudjelovalo na Forumu. Cilj je istaknuti pravosudnu mrežu kojom se uspostavlja stvarni europski pravosudni prostor istodobno naglašavajući povijesni aspekt te suradnje Suda s nacionalnim sudovima kojoj su znatno pridonijeli nacionalni vrhovni sudovi.

U tom kontekstu, sud je donio i objavio na svojoj internetskoj stranici Izjavu kojom se svečano ističe ta suradnja.



Sudionici Foruma sudaca 2017.

Izjava Suda Europske unije u povodu Foruma sudaca organiziranog kako bi se obilježila 60. obljetnica potpisivanja Rimskih ugovora

Europska unija je zajednica prava koja je od potpisivanja Rimskih ugovora doživjela ne samo veliko proširenje nego i znatan razvoj.

U povodu 60. obljetnice tog potpisivanja, prigodno je istaknuti važnost trajnog dijaloga između Suda Europske unije i nacionalnih sudova, uz poštovanje njihovih kultura i pravnih sustava te jezika na kojima se izražavaju.

U tom duhu, kako bi učvrstio mrežu pravosudne suradnje koja je jamstvo izgradnje istinskog europskog pravnog područja, Sud Europske unije ugostio je u Luxembourg u predsjednike ustavnih i vrhovnih sudova država članica.

Sud želi istaknuti važnost uloge pravosudne mreže Europske unije, koju čine nacionalni sudovi i Sud, u razvoju i poštovanju temeljnih prava, demokratskih vrijednosti i vladavine prava, na kojima se temelji Unija.

Sud Europske unije i dalje će, u uskoj suradnji s nacionalnim sudovima, ispunjavati zadaću osiguravanja poštovanja prava od svih i za sve koja mu je dodijeljena Ugovorima, štiteći tako zajedničke vrijednosti građana Unije i država članica.

31. ožujka

Finale
„European
Law Moot
Court
Competitiona”

European Law Moot Court Competition, koji već gotovo 30 godina organizira European Law Moot Court Society, natjecanje je u simuliranom suđenju čiji je cilj unaprijediti poznavanje Unijina prava među studentima te struke. Finale natjecanja koje se smatra jednim od najprestižnijih u svijetu održava se svake godine na Sudu, gdje ekipe sastavljene od studenata iz svih država članica Unije, ali i iz Sjedinjenih Država, debatiraju tijekom simuliranog

suđenja koje se odvija pred ocjenjivačkim sudom sastavljenim od članova Suda i Općeg suda. Pobjednik natjecanja održanog 2017. je ekipa **City Universityja** iz Londona, dok su nagrade za „najboljeg nezavisnog odvjetnika” i „najboljeg Komisijina agenta” dodijeljene Julie Benedetti iz poslovne škole **HEC u Parizu** (Francuska) i Mikolášu Ružeku sa **sveučilišta u Helsinkiju** (Finska).



15. do 22. travnja

Luxembourg
Forum 2017.



Od 1998. Sud Europske unije i **Vrhovni sud Sjedinjenih Američkih Država** redovito se susreću u Luksemburgu ili Sjedinjenim Američkim Državama kako bi nastavili dijalog započet prije gotovo dvadeset godina. Na temelju tih razmjena mišljenja 2012. nastao je „Luxembourg Forum”. Izdanje tog foruma iz 2017. održalo se u Sjedinjenim Američkim Državama, pod okriljem Vrhovnog suda, *University*

of Michigan i *American Universityja*. Delegacija Suda, koja se sastojala od predsjednika i jedanaest članova, pristigla je u Ann Arbor (savezna država Michigan), a zatim je otišla u Washington, D.C., kako bi sa svojim američkim kolegama sudjelovala u nizu posjeta, radnih sastanaka i okruglih stolova. Sljedeći Luxembourg Forum održat će se 2020. u Luksemburgu.

14. svibnja

Dan
„otvorenih
vrata”
institucije

Povodom Dana Europe, koji se u svim državama članicama obilježava 9. svibnja u spomen govora koji je francuski ministar Robert Schuman održao 9. svibnja 1950., Sud Europske unije organizira dan „otvorenih vrata”. Na događaju aktivno sudjeluje više od 150 dužnosnika Suda u ulozi volontera, koji posjetiteljima iskazuju dobrodošlicu i pružaju im sve potrebne informacije te ih vode u obilazak u ugodnoj atmosferi. Na taj se dan građanima omogućuje da otkriju instituciju, njezinu zadaću i njezin rad, ali i arhitekturu ili pak umjetnička djela na posudbi iz država članica koja odražavaju umjetničke tradicije i europske kulture. Te je godine Sud privukao više od **3600 posjetitelja**.



11. rujna

Prvi
sastanak
Pravosudne
mreže
Europske
unije

Nakon Foruma sudaca, predsjednik Suda pozvao je predsjednike ustavnih i vrhovnih sudova da sudjeluju u stvaranju „Pravosudne mreže Europske unije” (RJUE), čiji je cilj ojačati pravosudnu suradnju u službi kvalitete europskog pravosuđa. Stoga se prvi sastanak RJUE-a održao na Sudu u prisutnosti dopisnika mreže koji su došli sa šezdeset ustavnih

i vrhovnih sudova država članica. Tom su prilikom sudionici radili na načinima suradnje unutar mreže.

Mreža će poticati međusobno poznavanje prava i sudske prakse država članica, i ujedno produbiti dijalog u prethodnim postupcima između Suda i nacionalnih sudova.



Službeni posjeti Sudu Europske unije

U okviru postojeće kontinuirane institucijske suradnje Suda s drugim europskim institucijama, međunarodnim sudovima te institucijama i sudovima Unijinih država članica, Sud su u 2017. posjetili delegacija Odbora za pravna pitanja Europskog parlamenta, Nj. Eksc. Zeid Ra'ad Al Hussein, Visoki povjerenik UN-a za ljudska prava, članovi Vrhovnih sudova država EFTA-e „Europskog udruženja za slobodnu trgovinu“ (Island, Norveška i Lihtenštajn), delegacije iz Bundesverfassungsgerichte i Bundesfinanzhofa Savezne Republike Njemačke, državni odvjetnik s delegacijom iz ureda državnog odvjetnika pri Visokom kasacijskom sudu u Rumunjskoj, delegacije Upravnog suda Velikog Vojvodstva Luksemburga, Žalbenog suda u Karlsruheu, Liègeu i Colmaru (Kalico) i Vrhovnog sudskog vijeća Talijanske Republike. Osim toga, primio je delegaciju Unterausschuss Europarecht des Rechtsausschusses njemačkog Bundestaga.

Sud su također posjetile različite ličnosti država članica, osobito Nj. Eksc. Louis-Alkiviadis Abatis, veleposlanik Helenske Republike u Velikom

Vojvodstvu Luksemburgu, The Rt Hon. The Baroness Anelay of St Johns, Minister of State (Department for Exiting the European Union), Geert Bourgeois, Ministar predsjednik flamanske vlade, Antti Häkkinen, ministar pravosuđa Finske, Jan Jambon, Potpredsjednik vlade Philippe De Backer, Théo Francken i Zuhail Demir, državni tajnici savezne vlade Belgije i Lucia Puttrich, ministrica za savezne i europske poslove savezne zemlje Hessen.



B

KLJUČNE BROJKE

Trajni dijalog s pravnim stručnjacima

- Održavanje pravosudnog dijaloga s nacionalnim sucima

Više od

2300

nacionalnih sudaca koje je primio Sud

- primanje nacionalnih sudaca u okviru godišnjeg Forumu sudaca ili u okviru staža u trajanju od 6 do 10 mjeseci u kabinetu člana Suda
- seminari u organizaciji Suda
- predavanja za nacionalne suce u okviru udruga ili europskih sudačkih mreža
- sudjelovanje na svečanim sjednicama vrhovnih i visokih nacionalnih sudova te susreti s predsjednicima i potpredsjednicima europskih vrhovnih sudova

- Olakšavanje pravnim stručnjacima primjene i razumijevanja prava Unije

673



skupine posjetitelja

kojima su pružena pojašnjenja o raspravama kojima su prisustvovali ili o djelovanju sudova

od čega

219



skupina pravnih stručnjaka

odnosno **3805** osoba

297



pravnik a vježbenika prihvaćeno u tijeku njihova studija

449

vanjskih korisnika



studenata, istraživača, profesora - pretraživalo je bibliotečni fond institucije

Osnažen dijalog s europskim građanima



19 874

posjetitelja

od čega

3627

tijekom dana „otvorenih vrata”



146

priopćenja za javnost

to jest ukupno

1762

jezičnih verzija

Svako se priopćenje za javnost prevodi na veći broj jezika kako bi se olakšalo rad novinara u državama članicama. Ta su priopćenja dostupna na internetskoj stranici curia.europa.eu.



350

„tweetova” poslanih s računâ Suda na Twitteru,

koje je pratilo

42 000

„followera”



120

zahtjeva za pristup upravnim dokumentima i povijesnim arhivima institucije

Okolo

28 000

zahtjeva za pružanje informacija godišnje



Redoviti službeni i institucijski dijalog



26

službenih posjeta



10

kurtoaznih posjeta uglednika iz država članica ili međunarodnih organizacija



5

svečanih sjednica



4 Administracija
u službi
pravosuđa



Alfredo
CALOT ESCOBAR
Tajnik

Tajnik Suda, glavni tajnik institucije, vodi administrativne službe pod nadzorom njezina predsjednika. On svjedoči o predanosti službi u pružanju podrške pravosudnoj aktivnosti.

USPJEŠNA, MODERNA I VIŠEJEZIČNA ADMINISTRACIJA

Tijekom 2017., službe Suda Europske unije provele su reformu institucije u okviru koje je ukinut Službenički sud te se postupno prelazi na dva suca po državi članici u Općem sudu. Za njezinu provedbu Sud nije dobio dodatne resurse te je čak smanjio broj zaposlenika kroz razdoblje od pet godina, u okviru smanjenja radnih mjesta koje je naložilo proračunsko tijelo 2013.

U tom kontekstu, službe Suda uložile su znatne napore u rješavanju izazova povezanih s povećanjem aktivnosti i produktivnosti sudova.

Ti su naponi najprije bili usmjereni na povećanje sinergije, suradnje i koordinacije koje mogu potaknuti učinkovitu upotrebu sredstava o kojima institucija treba voditi računa zbog kontrola kojima podliježe (osobito u kontekstu pregovora o proračunu i postupka davanja razrješnice te politike otvorenosti koju provodi).

Među tim kontrolama, Revizorski sud Europske unije ispitao je 2017. učinkovitost sudova EU-a u području upravljanja predmetima. U okviru tog ispitivanja i u pogledu administrativne aktivnosti institucije, Revizorski sud naglasio je dobro izvršavanje zadaće službe za prevođenje pri sudovima (poštovanje rokova) te je potaknuo nastavak integracija primjene i modernizacije informatičkih sustava.

Ta je prilagodba dio ciljeva učinkovitosti i kvalitete koje Sud nastoji postići u poštovanju višejezičnosti čija je zaštita za njega od ključne važnosti.

Pri nastojanju ostvarivanja tih ciljeva, u rujnu 2017. provedena je reorganizacija administrativne aktivnosti kako bi se usluge objedinile u tri stupa radi konsolidacije i poboljšanja kvalitete usluga. Tako Glavna uprava za administrativna pitanja okuplja odjele zadužene za pružanje potpore u području upravljanja ljudskim potencijalima, financijskim sredstvima, zgradama i opremom. Zbog značaja i posebnosti jezičnih službi stvorena je Glavna uprava za višejezičnost koja okuplja službe za usmeno i pravno prevođenje. Naposljetku, Glavna uprava za informiranje, imajući na umu različite aspekte koje taj pojam obuhvaća za europsku sudsku instituciju, sada okuplja službu za informacijske tehnologije, službu za komunikaciju i službu zaduženu za upravljanje dokumentima i knjižničnim fondovima.



S tog aspekta racionalizacije, upravljanje ljudskim potencijalima ima veliku važnost. U tom se području posebna pažnja pridaje pristupu žena višim položajima kako bi se osigurala njihova zastupljenost među rukovodećim osobljem.

Osim toga, službe Suda namjeravaju sudjelovati u uspostavi određenog broja mreža kojima će se na najbolji mogući način urediti dijeljenje usluga, stručnog znanja i vještina u državama članicama i unutar institucije. Stoga su nakon sastanka predsjednika ustavnih i vrhovnih sudova država članica, koji su u ožujku 2017. bili pozvani na obilježavanje šezdesete obljetnice Rimskih ugovora, razvile platformu za razmjenu koja je namijenjena poticanju razvoja pravosudne suradnje u Europi. Isto tako, Sud se namjerava osloniti na stručnost knjižnica specijaliziranih u području prava kako bi razvio unutarnje i vanjske usluge vlastite knjižnice. Naposljetku, služba za medije i informiranje počela je sudjelovati u mreži dopisnika specijaliziranih za sudsku komunikaciju.

U toj težnji za kvalitetom, koja se osobito temelji na sudjelovanju nadležnih tijela i stručnjaka država članica, Sud namjerava nastaviti svoj doprinos europskom projektu u kojem nesumnjivo ima jednu od ključnih uloga.

Alfredo
CALOT ESCOBAR
Tajnik

B / BROJKE I PROJEKTI



Institucija koja potiče ravnopravnost muškaraca i žena

Prema zastupljenosti žena na višim položajima u administraciji, Sud Europske unije nalazi se iznad prosjeka europskih institucija. Sud je 2017. nastavio dijalog započet 2015. sa svim ženama koje su na rukovodećim položajima kako bi utvrdio mjere kojima se može potaknuti žene da se kandidiraju na rukovodeća mjesta te trajno povećati njihovu zastupljenost na svim hijerarhijskim razinama.

Zastupljenost žena

649 administratorskih
radnih mjesta **53 %**

27 rukovodećih
radnih mjesta **36 %**

20 srednjih
rukovoditelja **36 %**

7 viših
rukovoditelja **37 %**

2174

službenika i članova drugog
osoblja na dan 31. prosinca
2017.



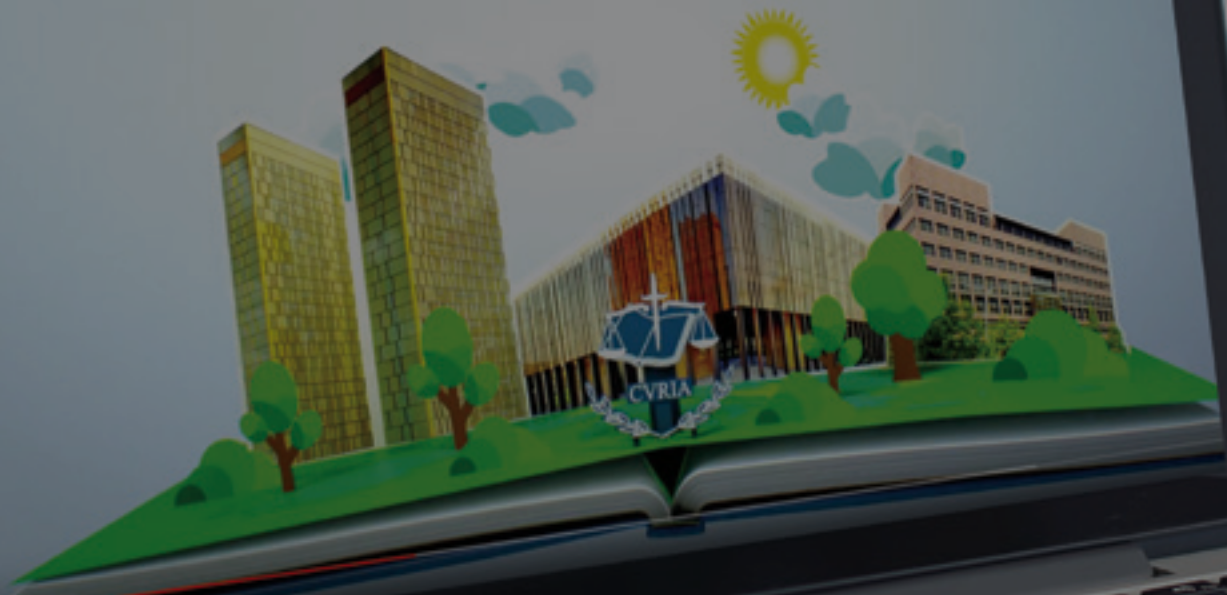
850
muškaraca
40 %



1324
žene
60 %



Why does the Court of Justice of the EU...
**„Objasniti građanima
kako sudska praksa
Suda doprinosi izmjeni
njihovih života.”**



0:28 / 1:35



Sud na YouTube

Svaki moderan sud treba učinkovito objasniti svoju zadaću pojedincima. U tu svrhu Sud Europske unije upotrebljava različite medije, među kojima su društvene mreže, kao što je YouTube, kojima se građani sve više služe.

Kako bi se obratio široj javnosti koja uglavnom nije upoznata s pravom, Sud je snimio nekoliko kratkih videozapisa od dvije do tri minute. U tim se videima koji su dopunjeni grafikama s jednostavnim objašnjenjima naratora, prikazuju kratki i lako razumljivi sadržaji. Cilj je objasniti građanima kako sudska praksa Suda Europske unije pridonosi promjenama u njihovu svakodnevnom životu.

Prvi videozapisi objavljeni u 2017. na YouTubeu govore o sljedećim temama:

- *Zašto postoji Sud Europske unije?*
- *Kako funkcionira?*
- *Što Sud radi za nas?*
- *Na koji način Sud i Opći sud štite moja prava?*

Videozapisi su osmišljeni i prilagođeni za zaslone pametnih telefona, tableta, ali i za zaslone velikih dimenzija. Stoga su pristupačni za prikazivanje u prezentacijama ili na predavanjima.

Projekt koji je započet 2016. i proveden 2017. nastavlja se u 2018. uz nove naslove koji su također usmjereni na interese građana.

Institucija koja poštuje okoliš

Sud Europske unije već niz godina provodi ambicioznu politiku zaštite okoliša kojom nastoji ispuniti najviše standarde održivog razvoja i očuvanja okoliša.

Provedba nekretninskih projekata institucije i svakodnevno upravljanje sredstvima i pomagalima koja joj stoje na raspolaganju prožeti su stalnom brigom za zaštitu okoliša, o čemu svjedoči registracija u sustavu EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) 15. studenoga 2016.

EMAS certifikatom, koji je ustanovljen europskom uredbom i odobrava se organizacijama koje ispunjavaju stroge uvjete u pogledu svoje okolišne politike i napora u očuvanju okoliša i održivom razvoju, snažno se potvrđuju obveza zaštite okoliša Suda i visoka razina ekološke učinkovitosti koju je dosegnuo.

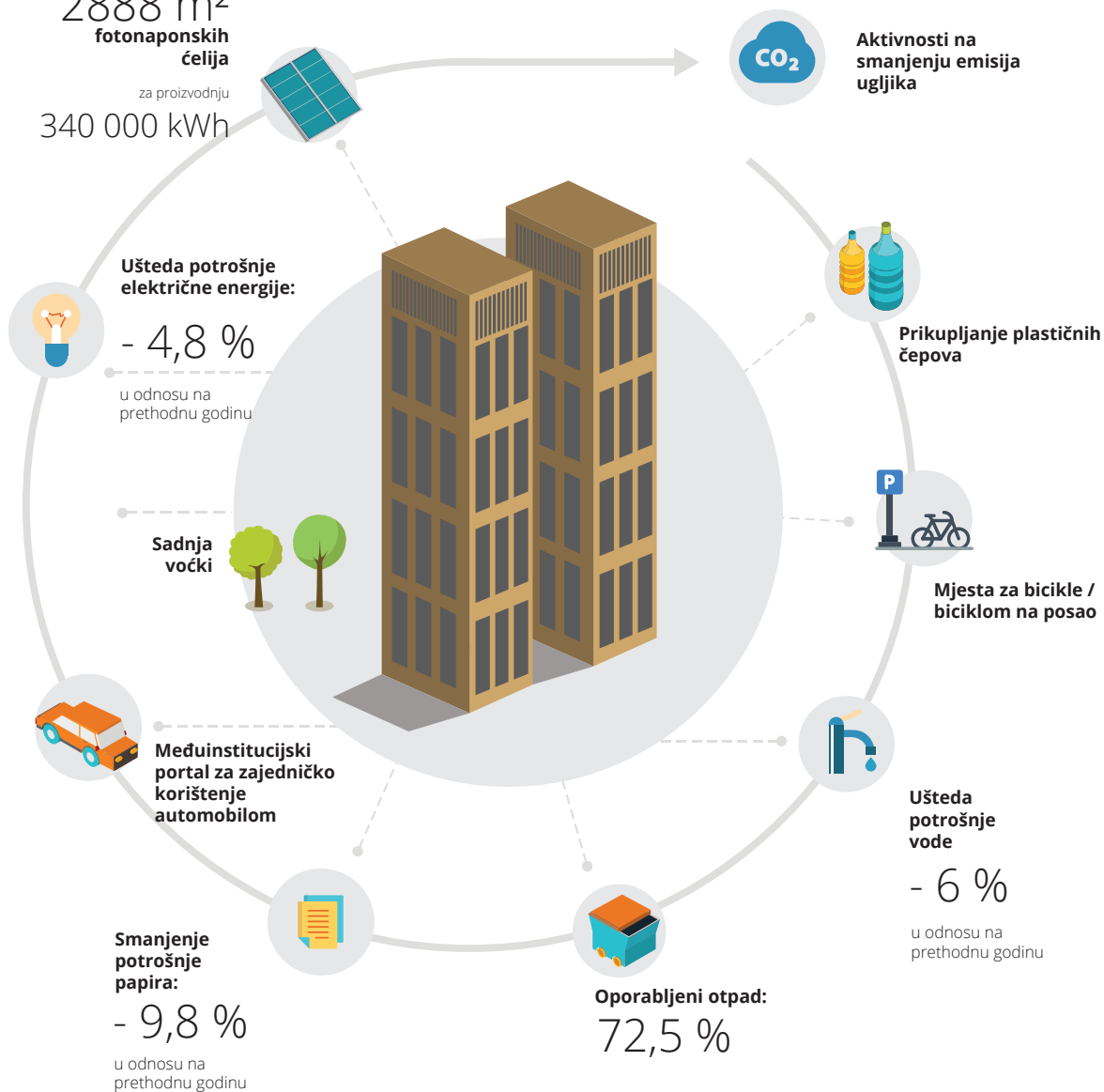
Taj certifikat dovodi do konkretnih rezultata u obliku projekata zaštite okoliša koji ne utječu samo na našu instituciju, osobito u području mobilnosti.

Stoga je između svibnja i srpnja osoblje Suda sudjelovalo u inicijativi luksemburške države nazvanoj „**Mam vélo op d'Schaff**” (na hrvatskom: „biciklom na posao”), kampanji luksemburške udruge za prijevoz (Verkéiersverband), kojom se nastoji potaknuti građane da putuju prijevoznim sredstvima koja ne zagađuju okoliš, osobito biciklom. Zahvaljujući velikom angažmanu osoblja, prijeđeno je više od 33 000 km, što znači smanjenje za gotovo 6 tona emisije CO₂. Sud je tako primio i drugu nagradu u „izazovu za poduzetnike”, koju je dodijelio državni tajnik za održivi razvoj i infrastrukturu luksemburške vlade.

Osim toga, Sud je u okviru izgradnje treće zgrade odlučio postaviti 51 mjesto za bicikle.

Naposlijetku, Sud već nekoliko godina sudjeluje u **Europskom tjednu mobilnosti** kako bi upoznao svoje osoblje s utjecajem svakodnevnog putovanja na okoliš.

2888 m²
fotonaponskih
ćelija
za proizvodnju
340 000 kWh





5

**Pogledi
prema
budućnosti**



VIŠEJEZIČNOST KAO TEMELJNA VRIJEDNOST EUROPSKE UNIJE

Sud Europske unije, uz to što nastoji ispuniti svoj glavni cilj omogućavanja kvalitetnog sudovanja, istodobno veliku važnost pridaje višjezičnosti kao temeljnoj vrijednosti Europske unije.

Poštovanje potpune višjezičnosti predstavlja još jedan izazov s kojim se Sud neprestano susreće. Naime, jezični sustav Suda razlikuje se od sustava svih drugih sudova u svijetu jer svaki od Unijinih službenih jezika može biti jezik postupka. Stoga je zadaća Suda da komunicira sa strankama na jeziku postupka i da osigura širenje svoje sudske prakse na svih 24 službena jezika EU-a. Sud mora raditi s 552 jezične kombinacije, pri čemu se godišnje prevede više od milijun stranica te se svake godine održi oko 700 rasprava i sastanaka uz simultano prevođenje.

Kako bi se očuvala ključna vrijednost višjezičnosti, koja je bitan sastavni dio Europe, Sud je odlučio od 1. siječnja 2018. regrupirati svoje jezične službe. Tako je osnovana Glavna uprava za višjezičnost, koja se sastoji od službi za usmeno prevođenje i pravno prevođenje. Sud je prva institucija Europske unije koja ima takvu glavnu upravu čija je zadaća još učinkovitije rješavanje pitanja i poteškoća povezanih s višjezičnosti. Na taj način Sud želi naglasiti činjenicu da je višjezičnost čimbenik koji obogaćuje u skladu s Unijinim motom „ujedinjeni u različitosti“, što se odnosi i na jezičnu različitost. U okviru poticanja višjezičnosti, Sud će 2018. obilježiti četrdeset godina postojanja njegove službe za usmeno prevođenje i šezdesetu obljetnicu Uredbe br. 1 o jezicima koji se koriste u EU-u.

The image features a vibrant red background with a complex, abstract geometric composition. At the center is a large white circle containing the text "6 Ostanite povezani!". The number "6" is in a large, bold, black font. To its right, the word "Ostanite" is in a smaller, bold, black font, and "povezani!" is in a bold, black font below it. A thin black diagonal line crosses the circle behind the text. The background is filled with various geometric shapes: two grey rectangular blocks resembling buildings, a golden pyramid, a white triangle with a dashed circle inside, a red triangle, and several smaller triangles and polygons in shades of grey, white, and gold. Scattered throughout are small black dots, white circles, and a small blue plus sign. Dotted lines form a circular path around the central white circle and other shapes, suggesting a network or connection.

Pristupite portalu za pretraživanje sudske prakse Suda i Općeg suda putem stranice Curia:



curia.europa.eu

Pratite aktualnosti u sudskoj praksi i u instituciji:



- pregledavanjem **priopćenja za javnost**, na adresi: curia.europa.eu/jcms/PressRelease
- putem pretplate na **RSS Suda**: curia.europa.eu/jcms/RSS
- praćenjem **Twitter računa** institucije: @CourUEPresse ili @EUCourtPress
- preuzimanjem aplikacije **App CVRIA** za pametne telefone i tablete

Za više informacija o aktivnostima institucije:



- pogledajte stranicu o **Godišnjem izvješću 2017.**: curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
 - **Godišnji pregled**
 - **Izvješće o pravosudnoj aktivnosti**
 - **Izvješće o upravljanju**
- pogledajte **videa na YouTubeu**

Pristupite dokumentima institucije:



- **povijesna arhiva**: curia.europa.eu/jcms/archive
- **upravni dokumenti**: curia.europa.eu/jcms/documents

Posjetite sjedište Suda Europske unije:



Institucija zainteresiranima nudi posebno osmišljene programe posjeta prilagođene interesu svake pojedine skupine (prisustvovanje raspravi, razgledavanje zgrada ili umjetnina uz vodiča, studentski posjet):

curia.europa.eu/jcms/visits

Za sve informacije o instituciji:



- Pišite nam putem **obrasca za kontakt**: curia.europa.eu/jcms/contact



SUD EUROPSKE UNIJE

SUD
L-2925 LUXEMBOURG
LUKSEMBURG
TEL. +352 4303-1

OPĆI SUD
L-2925 LUXEMBOURG
LUKSEMBURG
TEL. +352 4303-1

Internetska stranica Suda: curia.europa.eu

Printed by Imprimerie Centrale in Luxembourg.

Tekst napisan u veljači 2018.

Ni institucija ni osoba koja djeluje u ime institucije nisu odgovorne za upotrebu informacija navedenih u nastavku.

Luxembourg : Sud Europske unije /

Uprava za komunikaciju – Odjel za publikacije i elektroničke medije /

Ured za publikacije Europske unije

© Europska unija, 2018.

Photos © Georges Fessy

Photos © Gediminas Karbauskis

Umnožavanje je dopušteno uz navođenje izvora.

Zabranjuje se svaka upotreba ili umnožavanje fotografija ili drugih dokumenata za koje Europska unija nema autorska prava bez dopuštenja nositelja autorskih prava.

Print	ISBN 978-92-829-2746-5	ISSN 2467-1452	doi:10.2862/0102	QD-AQ-18-001-HR-C
PDF	ISBN 978-92-829-2715-1	ISSN 2467-1681	doi:10.2862/87178	QD-AQ-18-001-HR-N
EPUB	ISBN 978-92-829-2737-3	ISSN 2467-1681	doi:10.2862/786135	QD-AQ-18-001-HR-E



SUD
EUROPSKE UNIJE

UPRAVA ZA KOMUNIKACIJU
ODJEL ZA PUBLIKACIJE I ELEKTRONIČKE MEDIJE



Ured za publikacije

ISBN 978-92-829-2715-1